

**Մեքքայի դաշնագրի երկրնորանքը. Թուրքիայի և Պակիստանի
դիրքորոշումը Եմենի ճգնաժամի հարցում**
ԱՌՎԱԿ կենտրոնի մեկնաբանությունը, 17.10.2026 թ.¹

Անուրագիա

ԱՌՎԱԿ կենտրոնը վերլուծում է Եմենի ճգնաժամի շուրջ տեղի ունեցող սրացումը և Սաուդյան Արաբիայի, Թուրքիայի և Պակիստանի միջև Մեքքայի պաշտպանական պայմանագրի գործնական ակտիվացումը: Քննարկվում են արաբական արշավին Անկարայի և Իսլամաբադի պարտադիր ներգրավվելու պարզառոտները, Իսրայելական գործոնի ազդեցությունը դաշնակիցների հեռավորության պահպանման (դիսուանցավորման) ռազմավարության չեղարկման (դեզավուացման) վրա, ինչպես նաև օպերատիվ իրավիճակը «Եմենի արշալույսը» գործողության ընթացքում: Հետազոտվում են «Անսար Ալլահ» շարժման հետ ուղղակի համապարփակ պատերազմից խուսափելու Թուրքիայի և Պակիստանի ձգտումները և սունիական դաշինքի անհավասարակշռության ռիսկերը:

Բանալի բառեր. Մեքքայի պայմանագիր, Սաուդյան Արաբիա, Թուրքիա, Պակիստան, «Անսար Ալլահ», Եմենի ճգնաժամ, «Եմենի արշալույս», Մերձավոր Արևելք, հավաքական անվտանգություն, Իսրայել, «սունի ՆԱՏՕ», Բաբ էլ Մանդեբի նեղուց:

1. Մեքքայի պայմանագրի ակտիվացումը և դաշնակիցների արձագանքները

Մեքքայի դաշինքի երկրների ռազմավարական քաղաքական և պաշտպանական կոմիտեի արտակարգ նիստի ընթացքում, որը տեղի է ունեցել 05.10.2026 թ. Էր Ռիադում, Թուրքիան և Պակիստանը հայտարարեցին համատեղ որոշման մասին՝ «ռազմական օգնություն տրամադրել Սաուդյան Արաբիային և իրենց զորակազմն արագորեն տեղակայել Թագավորության տարածքում»: Այս որոշումը նշանավորեց 07.08.2026 թ. համաձայնագրի իրականացման մեխանիզմի փաստացի գործարկումը, համաձայն որի՝ պայմանագրի մասնակիցներից որևէ մեկի դեմ ագրեսիայի գործողությունը գնահատվում է որպես հարձակում ամբողջ դաշինքի վրա:

Թուրքիայի և Պակիստանի ներկայացուցիչներն ընդգծել են, որ աջակցությունը ենթադրում է «համակարգված ռազմական ուժերի և պաշարների» տեղափոխում Սաուդյան Արաբիա: Անկարայում հայտարարել են փոքր և միջին հեռահարության ՀՕՊ համակարգեր, ԱԹՍ տեխնոլոգիաներ և ՌԷՊ համակարգեր տրամադրելու պատրաստակամության մասին: Ընդ որում, թուրքական կողմը նշել է, որ զորքերի ուղղակի տեղակայումը հնարավոր է միայն խորհրդարանի կողմից համաձայնագրի վավերացումից հետո, որտեղ փաստաթուղթը կհայտնվի մոտ ժամանակներս: Բացի այդ, Էր Ռիադում կայացած հանդիպման մասնակիցները հաստատել են Մեքքայի պաշտպանական միության առաջին գլխավոր քարտուղարի թեկնածությունը 3 տարի ժամկետով: Դա պաշտոնաթող գեներալ-լեյտենանտ Նաուման Մահմուդն է (Պակիստան), որին հանձնարարված է դաշնակից ռազմական ջանքերի համակարգումը Եմենի հուլիսներին հակազդելու ուղղությամբ:

¹ Նյութի բնօրինակը (ռուս.) հրապարակվել է մեր կայքէջում 15.10.2026 թ.:

Դրանով իսկ թուրքական և պակիստանյան կողմերն արձագանքել են Մեքքայի պայմանագրի դրույթներին համապատասխան ռազմական աջակցություն ցուցաբերելու վերաբերյալ Սաուդյան Արաբիայի իշխանությունների պաշտոնական կոչին: ԱՌՎԱԿ-ը 28.09.2026 թ. [վերլուծական](#) նյութում մանրամասն դիտարկել է Իսլամաբադի և Անկարայի խիստ զուսպ դիրքորոշումը, որոնք փորձել են հեռու մնալ Եմենի շուրջ ճգնաժամից և խուսափել Էր Ռիադի կողմից Արաբական թերակղզում ռազմական գործողությունների մեջ ներքաշվելուց: Թուրքական ղեկավարությունն իր զսպվածությունը հիմնավորում էր Մեքքայի դաշնագրի հաստատությունների չհասունացվածությամբ և փոխգործակցության հաստատված գործնական սխեմաների բացակայությամբ: Իր հերթին, Իսլամաբադը նպաստեց Աֆղանստանի հետ սահմանամերձ գոտում լարվածության աճին՝ փորձելով չմիջամտելու իր դիրքորոշումը հիմնավորել սեփական սահմանների անվտանգության ապահովման առաջնահերթությամբ: Սրանից զատ, երկու կողմերն էլ ընդգծում էին, որ Էր Ռիադից պաշտոնական դիմում չի ստացվել դաշնագրի պաշտպանական դրույթների գործարկման վերաբերյալ: Նման պայմաններում Սաուդյան Արաբիայի գործընկերները պատրաստակամություն էին հայտնում ցուցաբերել միայն սահմանափակ աջակցություն՝ հիմնվելով նախկինում ստորագրված երկկողմ համագործակցության պայմանագրերի, այլ ոչ թե Մեքքայի բազմակողմ համաձայնագրի վրա:

ԱՌՎԱԿ կենտրոնի գնահատմամբ, Էր Ռիադի գործընկերների արտահայտված զսպվածությունը լրացուցիչ պայմանավորված է Իսլամաբադի և Անկարայի շուրջ աշխարհաքաղաքական ոչ բարենպաստ համապատկերով, ինչպես նաև «Անսար Ալլահ» խմբավորման՝ Պակիստանի և Թուրքիայի դեմ անգիջում պատերազմ սանձազերծելու պատրաստակամության մասին ուղղակի նախազգուշացումներով:

Մեքքայի 07.08.2026 թ. համաձայնագրի ստորագրումն ընթացավ Եմենի ճգնաժամի շուրջ լարվածության աստիճանական աճի պայմաններում: Իրավիճակի սրումը հետևեց հուլիս ամսին Թեհրանից վերադարձող հուֆինների պատվիրակության ուղղությամբ հասցված հրթիռային հարվածին, ինչն էլ «Անսար Ալլահ»-ի ղեկավարությանը դրդեց Էր Ռիադին պաշտոնապես պատերազմ հայտարարել: Այդուհանդերձ, սուննիական եռակողմ դաշինքի ձևավորման պահին Արաբական թերակղզում ճգնաժամը դեռևս չէր հասել իր գագաթնակետին: Ապստամբների ռազմական ակտիվությունը սահմանափակվում էր սաուդամետ կառավարական զորքերի դիրքերին հասցվող թիրախային հարվածներով և Թագավորության հարավարևմտյան սահմաններին մշտական սպառնալիքի պահպանմամբ՝ դեռևս չվերածվելով լայնածավալ ռազմական արշավի: Անկարան և Իսլամաբադը, ըստ ամենայնի, ենթադրում էին, որ ունեն բավարար ժամանակային պաշար՝ դաշինքի կառուցվածքի հաստատութենական ձևավորման և հավաքական անվտանգության գործնական մեխանիզմների մշակման համար: Սակայն արդեն 2026 թ. սեպտեմբերի առաջին կեսին «Անսար Ալլահ»-ի ստորաբաժանումները դիմեցին անսպասելի ու արագընթաց

հարձակման Կարմիր ծովի ափամերձ գոտում, Ադենի ծոցում և լեռնային շրջաններում՝ մոտենալով Ադենի մատույցներին, որտեղ տեղակայված էր երկրի պաշտոնական ղեկավարությունը: Ցամաքային գործողություններին զուգահեռ՝ հուֆիները իրականացրին բալիստիկ հրթիռների և ԱԹՍ-ների զանգվածային հարվածներ սաուդյան առանցքային ռազմական օբյեկտների ու կրիտիկական ենթակառուցվածքների ուղղությամբ: Այս կտրուկ զարգացումներն անակնկալի բերեցին եռակողմ դաշնագրի մասնակիցներին՝ ի ցույց դնելով նրանց անպատրաստությունը օպերատիվ ռազմական արձագանքման և ծագած սպառնալիքները չեզոքացնելու հարցում:

Ակնհայտ է, որ Թագավորությանը հապճեպ աջակցելու համար Իսլամաբադն ու Անկարան օբյեկտիվորեն չունեին անհրաժեշտ օպերատիվ-տեխնիկական հնարավորություններ և բավարար ներուժ: Միևնույն ժամանակ, Սաուդյան Արաբիայի գործընկերները զգուշանում էին Արաբական թերակղզում իրավիճակի սրումից՝ այն դիտարկելով որպես հնարավոր «աշխարհաքաղաքական ծուղակ»: Նման ծուղակը նպատակ ուներ կամ խարխուլել սուննիական դաշինքի հեղինակությունը՝ ռազմական աջակցությունից հրաժարվելու պարագայում, կամ էլ ուղղակի միջամտության դեպքում դաշնակիցներին ներքաշել անորոշ հեռանկարներով սպառնալիք դիմակայության մեջ:

Անկարայի և Իսլամաբադի մտահոգություններն էլ ավելի խորացան Վաշինգտոնի դիրքորոշման պատճառով: ՍԱԹ-ի արտատարածաշրջանային հիմնական հովանավոր հանդիսացող ԱՄՆ-ն ձեռնպահ մնաց Թագավորության ու Ադենի վարչակազմի կողմից ուղղակի ուժային միջամտությունից՝ դա հիմնավորելով իրանական ուղղությամբ ռեսուրսների կենտրոնացման առաջնահերթությամբ: Վաշինգտոնը սահմանափակվեց միայն բացառիկ դեպքերում սաուդյան ստորաբաժանումներին հետախուզական տվյալներով ու թիրախային ավիահարվածներով աջակցելու հավաստիացումներով:

Այս իրավիճակը լուրջ տագնապ առաջացրեց Թուրքիայում և Պակիստանում, որոնք «Անսար Ալլահ»-ի դեմ մենակ մնալու իրական վտանգ տեսան: Հուֆիների ջոկատները 2015 թ. ի վեր բազմիցս ապացուցել են արաբական ու արևմտյան տերությունների բազմազգ կոալիցիաների ինտերվենցիաներն արդյունավետորեն հետ մղելու իրենց ունակությունը: Լրացուցիչ ծանրակշիռ գործոն դարձան հուֆիների ղեկավարության ուղղակի սպառնալիքները. Արաբական արշավին Անկարայի և Իսլամաբադի լայնածավալ մասնակցության դեպքում նրանք նախազգուշացրին ռազմական գործողությունները տեղափոխել Թուրքիայի ու Պակիստանի տարածք, ինչպես նաև նրանց համար առանցքային տարածաշրջանային շահերի գոտիներ:

Գնահատելով այս գործոնների համախումբը՝ Մեքքայի դաշնագրով էր Ռիադի գործընկերները որոշեցին խուսափել կտրուկ քայլերից և ձգտեցին «սեփական դեմքը պահպանելով» հեռու մնալ էսկալացիայից: Ըստ մի շարք վերլուծաբանների՝ հենց թուրքական և պակիստանյան կողմերի նախաձեռնությամբ է դիմում հղվել թագաժառանգ

Մուհամեդ իբն Սալմանին՝ խնդրելով Մեքքայի պայմանագրի շրջանակներում ռազմական աջակցության պաշտոնական հարցում չուղարկել, ինչի փոխարեն հանձն են առել Թագավորությանը տրամադրել ոչ հրապարակային աջակցություն:

2. Իսրայելական գործոնը և աշխարհաքաղաքական ընտրությունը

Անկարայի և Իսլամաբադի որդեգրած զգուշավոր վարքագիծն, ի վերջո, չեզոքացվեց Իսրայելի անմիջական միջամտության հետևանքով: Կառավարական աղբյուրների փոխանցմամբ՝ սեպտեմբերի 13-ին վարչապետ Բ. Նեթանյահուն հանդես եկավ Էր Ռիադին ռազմական աջակցություն տրամադրելու նախաձեռնությամբ՝ թագաժառանգ Մուհամեդ իբն Սալմանի առջև դնելով հստակ պայման. Թել Ավիվին ուղղված դիմումը պետք է լինի բացարձակապես հրապարակային:

Իսրայելական լրատվամիջոցների տվյալներով՝ դեռևս սեպտեմբերի 11-ին, երբ ապստամբները գրավեցին Մոհա նավահանգիստը և իրենց վերահսկողությունը հաստատեցին Բաբ-էլ-Մանդեբի նեղուցի նկատմամբ, սաուդյան կողմը CENTCOM-ի (ԱՄՆ ՁՈՒ կենտրոնական հրամանատարություն) գաղտնի կապուղիներով Իսրայելին տեղեկացրել էր հետախուզական տվյալների ու օպերատիվ աջակցության անհրաժեշտության մասին: Էր Ռիադի այս քայլը, ամենայն հավանականությամբ, Թուրքիայից և Պակիստանից ստացված այն ազդանշանների հետևանքն էր, որոնք մատնանշում էին սրացման ընթացիկ փուլում Մեքքայի պայմանագրի մեխանիզմների գործարկման անհնարինությունը:

Օգտվելով ընձեռված հնարավորությունից՝ Իսրայելի ղեկավարությունը հրաժարվեց ոչ հրապարակային աջակցությունից՝ նպատակ ունենալով խաթարել ՍԱԹ-ի ինտեգրումը սունիական դաշինքին և վարկաբեկել Մեքքայի դաշնագիրը: Իր հայտարարության մեջ Բ. Նեթանյահուն ընդգծեց իսրայելական բանակի պատրաստակամությունը՝ «Անսար Ալլահ» շարժման դեմ կիրառելու առկա ողջ զինանոցը, այդ թվում՝ հետախուզական տվյալների փոխանցումն ու ռազմական խորհրդատվությունը: Այդուհանդերձ, որպես պարտադիր նախապայման սահմանվեց Թագավորության կողմից պաշտոնական և բացահայտ օգնության խնդրանքի առկայությունը:

Իսրայելցի վերլուծաբանները տիրող իրավիճակը բնորոշում են որպես «ներկայություն խոստովանությամբ»: Թել Ավիվում իշխող շրջանակները աշխարհաքաղաքական պահը հաշվարկել են առավելագույն ճշգրտությամբ: Թեև Եմենում ծավալվող իրադարձություններն անմիջականորեն չէին առնչվում Իսրայելին, Բաբ-էլ-Մանդեբի նեղուցի արգելափակումը հուլիսների կողմից անմիջական վտանգ էր ներկայացնում պետության տնտեսական և ռազմավարական շահերին: Դա ստիպեց հրեական ղեկավարությանը դիմել ինքնուրույն գործողությունների՝ Կարմիր ծովի ավազանում անվտանգությունն ու նավարկությունը վերականգնելու նպատակով:

Միևնույն ժամանակ, ստեղծված իրադրությունը Թել Ավիվի համար նպաստավոր հեռանկարներ բացեց Էր Ռիադի հետ համագործակցությունը կանոնակարգելու, ՍԱԹ-ի հետ

նախկինում առկա շփումները վերակենդանացնելու և պաղեստինյան հարցում Իսրայելի տարածաշրջանային քաղաքականության հանդեպ սառույցան կողմի բարեհաճ մոտեցումն ապահովելու համար: Փորձագիտական գնահատականներով՝ արաբական առաջատար պետության հետ երկխոսության մեջ նկատվող «հալոցքը» կարող է էականորեն ամրապնդել գործող վարչապետի և նրա քաղաքական դաշինքի դիրքերը առաջիկա աշնանային խորհրդարանական ընտրարշավում: «Մասրիվ» պարբերականի տվյալներով՝ իշխանական շրջանակներն ընդգծում են Բ. Նեթանյահուի ձգտումը՝ Սաուդյան Արաբիայի ղեկավարությանը հավաստելու, որ «Անսար Ալլահ»-ի դեմ պայքարում հենց Իսրայելն է Էր Ռիադի ամենաարդյունավետ դաշնակիցը: Այս նպատակով իսրայելական կողմը շարունակաբար քանքեր է գործադրում ՍԱԹ-ին ռազմական համագործակցության պայմանագիր պարտադրելու ուղղությամբ՝ լիովին գիտակցելով, որ «*նման համաձայնագիրը ճանապարհ է բացում ընտրություններում հաղթանակի համար*»:

Այդուհանդերձ, Թել Ավիվի և Բ. Նեթանյահուի վարչակազմի համար հիշյալ համաձայնագրից ստացվելիք գլխավոր աշխարհաքաղաքական դիվիդենտը կլինի Մեքքայի դաշնագրի հեղինակագրվումն ու եռակողմ սուննիական առանցքի վարկաբեկումը:

Միևնույն ժամանակ, Թել Ավիվի և Բ. Նեթանյահուի վարչակազմի համար տվյալ համաձայնագրից ստացվող գլխավոր ռազմավարական օգուտը կլինի Մեքքայի դաշնագրի հեղինակագրվումն ու սուննիական եռյակի վարկաբեկումը: Եթե Սաուդյան Արաբիան հավանական գործարքի շրջանակում պաշտոնապես դիմեր Իսրայելին ռազմական աջակցության համար, դա էական հարված կհասցներ «սուննի ՆԱՏՕ»-ի հայեցակարգին: Նման քայլը լուրջ վնաս կհասցներ Թուրքիայի և Պակիստանի վարկանիշին՝ պետությունների, որոնց հարաբերությունները Թել Ավիվի հետ հետևողականորեն ընթանում են դեպի ուղղակի հակասություններ:

Ըստ էության, հենց իսրայելական առաջարկի հրապարակայնության պահանջն է դարձել այն վճռորոշ կատալիզատորը, որը ստիպել է Անկարային և Իսլամաբադին անցնել գործնական քայլերի՝ ապացուցելու համար սուննիական եռյակի գործունակությունը Մեքքայի հռչակագրի շրջանակներից դուրս: Հայտնվելով Թել Ավիվի կոշտ պայմանների առջև՝ Սաուդյան Արաբիայի ղեկավարությունն իր դաշնակիցներին վերջնագրային ընտրության առջև է կանգնեցրել. կամ Թուրքիան ու Պակիստանն անհապաղ գործարկում են Մեքքայի պայմանագրի հավաքական անվտանգության գործնական մեխանիզմները, կամ Թագավորությունը ստիպված է ընդունել Իսրայելի պաշտոնական առաջարկը, ինչը փաստացի հարվածի տակ կդնի սուննիական դաշինքի կենսունակությունն ու ապագա աշխարհաքաղաքական հեռանկարները:

Իրադարձությունների ընթացքը հստակորեն վկայում է, որ ճկուն աշխարհաքաղաքական մանևրների միջոցով վտանգավոր «եմենյան ծուղակից» խուսափելու Անկարայի և Իսլամաբադի փորձերն անհաջողության մատնվեցին: Եմենյան հակամարտությունը բարդ ու բազմաշերտ հիմնախնդիր է, և դաշինքի հիմնական դերակատարները լիովին հասկանում են,

որ Արաբական թերակղզու դիմակայության մեջ լայնամասշտաբ ներգրավումը սպառնում է հսկայական ռազմատնտեսական կորուստներով և տարածաշրջանային ազդեցության հավասարակշռության խաթարմամբ: Ուստի, թեև 05.10.2026 թ. Էր Ռիադում Մեքքայի դաշնագրի շրջանակներում հրապարակայնորեն հանձն առան պաշտպանել Սաուդյան Արաբիան, Թուրքիան ու Պակիստանը շարունակաբար կփորձեն վարել զգուշավոր քաղաքականություն: Նրանք կձգտեն մշակել ՍԱԹ-ին աջակցության այնպիսի ձևաչափեր, որոնք թույլ կտան խուսափել «Անսար Ալլահ» շարժման հետ ուղղակի և լայնածավալ ռազմական բախման մեջ հայտնվելուց:

Այս իրավիճակում հատկանշական է Թուրքիայի արտգործնախարար Հաքան Ֆիդանի 08.10.2026 թ. հայտարարությունը, որն արվեց Էր Ռիադի հանդիպումից երեք օր անց: Դրանում հստակ արտահայտվեց Անկարայի անհոժարականությունը՝ ներգրավվելու միջսահմանային հակամարտության մեջ: Նախարարը շեշտեց, որ Մեքքայի դաշնագիրը *«կրում է բացառապես պաշտպանողական բնույթ և չի նախատեսում Թուրքիայի ներգրավումը հարձակողական գործողություններում կամ ռազմական զորախմբերի ուղարկում Եմեն»*: Ըստ նրա՝ եռակողմ պաշտպանական համաձայնագիրը *«հայեցակարգային առումով համահունչ է Հյուսիսատլանտյան պայմանագրի 5-րդ հոդվածին»* և կիրառվում է միայն դաշնակիցներին *«արտաքին ագրեսիայից»* պաշտպանելու համար:

Արձագանքելով այն թերահավատներին, որոնք կասկածի տակ են դնում *«եռակի դաշինքի»* արդյունավետությունը ձգձգվող ճգնաժամի և սաուդյան թիրախներին հույսերի շարունակական հարվածների ֆոնին, Հ. Ֆիդանն ընդգծեց, որ պայմանագիրը չի մշակվել որպես ցամաքային ներխուժման հարձակողական գործիք: Նա փաստեց, որ Թուրքիան չի պատրաստվում Եմենում զորքեր տեղակայել մարտական գործողությունների համար, իսկ Էր Ռիադին ցուցաբերվող աջակցությունն ուղղված է բացառապես ՍԱԹ ռազմավարական ենթակառուցվածքների պաշտպանությանն ու *«բանակցային գործընթացի խրախուսմանը»*:

Թուրքիայի արտգործնախարարի նշված հայտարարություններն ակնհայտորեն նպատակ ունեն ընդգծելու Անկարայի ձգտումը՝ զերծ մնալ արաբական ճգնաժամին անմիջականորեն ներգրավվելուց և խուսափել ռազմական ճանապարհով շտապողական քայլեր ձեռնարկելուց: Այդուհանդերձ, դեռևս հստակ չէ, թե ում է առաջին հերթին հասցեագրված այդ ազդակը՝ Սաուդյան Արաբիայի ղեկավարությանը, թե՞ «Անսար Ալլահ»-ի առաջնորդներին: Միևնույն ժամանակ, առանցքային հարցադրում է առաջանում. արդյո՞ք թուրքական կողմն իսկապես պատրաստակամություն է հայտնում հետ քաշվելու, թե՞ նման հռետորաբանությունը դիտարկում է որպես մարտավարական քայլ՝ նպատակ ունենալով թուլացնել Եմենի ապստամբների զգոնությունը:

3. «Եմենի արշալույսը» գործողությունը և իրական իրավիճակը

Զուգահեռաբար, Եմենում ճգնաժամային իրավիճակը կտրուկ խորանում է: Մեքքայի դաշնագրի արտահերթ գագաթնաժողովից առաջ՝ 04.10.2026 թ., Էր Ռիադի

աջակցությունը վայելող և Ադենում տեղակայված Նախագահական ղեկավար խորհրդի նախագահ Ռաշադ Մուհամմեդ Ալ-Ալիմին ազդարարեց ապստամբ ուժերի դեմ «Եմենի արշալույս» խորագրով լայնամասշտաբ ռազմական գործողության մեկնարկը: Արշավի առաջնային նպատակ է հռչակվել «օրինական իշխանության» վերահսկողության վերականգնումը երկրի ողջ տարածքում, այդ թվում՝ մայրաքաղաք Սանայում և «Անսար Ալլահ» շարժման ենթակայության տակ գտնվող մյուս շրջաններում:

Ըստ տարածաշրջանային աղբյուրների՝ ռազմարշավին մասնակցող անձնակազմի թիվը հասնում է առնվազն 100 հազարի: Այդ ուժերը գործում են Սաուդյան Արաբիայի ռազմաօդային ուժերի և արաբական կոալիցիայի հովանու ներքո: Միևնույն ժամանակ, անկախ դիտորդները հայտնում են, որ միջազգայնորեն ճանաչված իշխանությունների զորամիավորումներից զատ, ցամաքային ռազմական գործողություններում ընդգրկված են Սաուդյան Արաբիայի ու Պակիստանի կանոնավոր զորքերը, աֆղան մարտիկներ, ինչպես նաև, հավանաբար, սիրիացի վարձկաններ:

Չնայած դաշնակից ուժերին հաջողվել է հուֆների ղուրս մղել Մոհա նավահանգստից, վերահսկողություն սահմանել Բաբ-էլ-Մանդեբի նեղուցի Մայյուն կղզու վրա և գրավել մի շարք տեղային դիրքեր, ռազմական մասնագետներն արձանագրում են հարձակողական թափի նկատելի թուլացում: Հետևաբար, ռազմական գործողությունների թատերաբեմից ստացված հրատապ ամփոփագրերը դեռևս հիմք չեն տալիս պնդելու, թե առճակատման ընթացքում արձանագրվել է ռազմավարական բեկում: Միևնույն ժամանակ, «Անսար Ալլահ»-ի ջոկատները ցուցաբերում են բարձր տոկոսություն ռազմավարական պաշտպանությունում՝ միաժամանակ մեծացնելով ԱԹՄ-ների և հրթիռային զենքի կիրառմամբ համակցված հարվածների ինտենսիվությունն ու ընդգրկումը Ադենի, ինչպես նաև Սաուդյան Արաբիայի առանցքային շրջանների և մայրաքաղաքի ուղղությամբ: Զանգվածային կրակային թիրախում են հայտնվում տրանսպորտային և էներգետիկ կրիտիկական ենթակառուցվածքները՝ մայրուղիները, ուղեկամուրջները, վերարտադրող հզորությունները, նավթավերամշակման գործարանները, տեխնոլոգիական հանգույցները, Saudi Aramco ընկերության մայրուղիներն ու պահեստարանները, ինչպես նաև քաղաքացիական ավիացիայի օբյեկտները:

Մասնավորապես, հոկտեմբերի 5-12-ն ընկած ժամանակահատվածում էր Ռիադի միջազգային օդանավակայանը ենթարկվել է համակցված հրթիռահրետանային հարձակումների չորս ալիքի, որոնք պատճառել են ծավալուն ավերածություններ և բազմաթիվ զոհեր: Վերլուծաբանները փաստում են, որ անգամ չափազանց խիտ ու տեխնոլոգիապես զարգացած էշելոնավորված ՀՕՊ համակարգ ունենալու պարագայում Սաուդյան Արաբիան ի վիճակի չէ ամբողջությամբ չեզոքացնել Եմենի ապստամբների կողմից իրականացվող պարբերական օդային հարձակումների սպառնալիքը:

Այսպիսով, ըստ փորձագիտական շրջանակների գնահատականների, կոալիցիոն խմբավորման սահմանափակ տեղային հաջողությունները բավարար չեն ընթացիկ

ռազմարշավի ընթացքում ռազմավարական բեկում ապահովելու համար: «Անսար Ալլահ»-ի զինված ուժերը շարունակում են տիրապետել նշանակալի ռեսուրսների և պահպանել վերահսկողությունը երկրի մայրաքաղաք Սանայի նկատմամբ: Միևնույն ժամանակ, հակամարտության հետագա ընթացքը *«անմիջականորեն պայմանավորված է գլոբալ դերակատարների և Մերձավոր Արևելքի հիմնական պետությունների աշխարհաքաղաքական մրցակցությամբ»:*

Ակնհայտ է, որ ՍԱԹ-ի, Պակիստանի և Թուրքիայի միջև ստորագրված Հավաքական անվտանգության պայմանագիրը բախվեց լուրջ փորձության իր պաշտոնական ձևակերպումից անմիջապես հետո: Դաշնակից երկրների մայրաքաղաքներում, ըստ ամենայնի, քաջ գիտակցում են, որ սեպտեմբերին ապստամբների մարտական ակտիվության կտրուկ աճը, որն ուղղված էր Արաբական թերակղզում և Կարմիր ծովի ավազանում իրադրության ապակայունացմանը, պատահական դրվագ չէր կամ սոսկ «Անսար Ալլահ»-ի հրամանատարության ինքնուրույն նախաձեռնությունը: Անգամ եթե Եմենում առճակատման նոր ալիքը Թեհրանի և Նրա շիա դաշնակիցների համատեղ խորհրդակցությունների արդյունք էր, ապա սունիական դաշինքի հզորացմամբ չչափազորված գլոբալ դերակատարներն ու տարածաշրջանային ազդեցիկ պետությունները կարող են օգտվել ստեղծված ճգնաժամից: Նրանց նպատակը կարող է լինել ինչպես Մեքքայի դաշնագրի վարկանիշի խաթարումը, այնպես էլ դաշնակիցների բանակներին «Անսար Ալլահ»-ի դեմ ձգձգվող ու անհեռանկար հակամարտության մեջ ներքաշումը, քանի որ այդ շարժումն արդեն երկու տասնամյակ հաջողությամբ դիմակայում է միջազգային տարբեր կոալիցիաների հարվածներին: